

Tomelilla kommun
kommun@tomelilla.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Byavångsskolan
belägen i Tomelilla kommun

Tillsyn i Byavångsskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Tomelilla kommun under höstterminen 2015. Byavångsskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 20-22 oktober 2015, samt vid en kompletterande tillsyn den 27-28 januari 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Årskurs 3

När det gäller nationellt prov för elever i årskurs 3 så har elevgruppen 2013/2014 lägre andel elever som uppnått kravnivån i matematik jämfört med både kommunen och riket i samtliga delprov. I ämnesprovet matematik ligger andelen elever som uppnått kravnivån på de olika delproven mellan 44 – 80 procent. Av elevgruppen 2013/2014 är det 44 procent som uppnår kravnivån på delprov Mätning, längd, proportioner och 48 procent som uppnår kravnivån på delprov Överslagsräkning, huvudräkning. Inom delprov Muntlig kommunikation; mönster i talföljder, geometriska mönster uppnår 80 procent av elevgruppen kravnivån.

I ämnesprovet svenska ligger andelen elever som uppnår kravnivån på de olika delproven på mellan 63,2 – 100 procent. Det delprov där högst andel elever uppnår kravnivån jämfört med riket är delprov; Tala: Muntlig uppgift samt Läsa: Enskilt textsamtal. I övriga delprov är det mellan 63,2 – 73,7 procent av elevgruppen som uppnår kravnivån, vilket är lägre jämfört med riket.

Lsåret 2014/2015 är andelen elever i årskurs 3 som uppnår kravnivån inom ämnesprovet matematik mellan 78,6 – 96,4 procent. Det delprov med lägst andel elever som uppnår kravnivån är delprov Geometriska begrepp. Det delprov med högst andel elever som uppnår kravnivån är delprov Muntlig kommunikation.

I ämnesprovet svenska ligger andelen elever som uppnår kravnivån på de olika delproven på mellan 65,4 – 100 procent. Det är högre andel elever som når kravnivån jämfört med riket på delprov Tala: muntlig uppgift. I övriga delprov är det mellan 65,4 – 96,2 procent av elevgruppen som uppnår kravnivån, vilket är lägre jämfört med riket.

Årskurs 6

Betygsstatistik för årskurs 6 år 2012, 2013, 2014 och 2015 visar att pojkar i de flesta fall har betydligt lägre genomsnittligt betygspoäng jämfört med flickor i samma årskurs. Läsåret 2013/2014 är pojkarnas betygspoäng lägre än flickornas i femton ämnen. Differensen mellan pojkars och flickors betyg är som störst i ämnet svenska där flickornas genomsnittliga betygspoäng ligger på 14 medan pojkarnas ligger på 8. Läsåret 2013/2014 ligger elevgruppens genomsnittliga betygspoäng på mellan 9,8 i ämnet geografi och 14,8 i ämnet bild. Andelen elever med betyg A-E är ~100 procent i samtliga ämnen.

Läsåret 2014/2015 är pojkarnas betygspoäng lägre än flickornas i fjorton ämnen. Störst är differensen i ämnena musik, religion, samhällskunskap och historia i vilka ämnen flickornas betygspoäng är mellan 4,2 och 5,3 poäng högre jämfört med pojkarnas. I tio ämnen har pojkarnas betygspoäng sjunkit mellan år 2013 och 2015. Läsåret 2014/2015 ligger elevgruppens genomsnittliga betygspoäng på mellan 9,1 i ämnet kemi och 15,3 i ämnet bild. Andelen elever med betyg A-E är 75 procent i ämnet kemi, 79,2 procent i ämnena engelska, matematik och fysik och i övriga ämnen ~100 procent. Andelen flickor med betyg A-E är i samma elevgrupp ~100 procent eller 100 procent i samtliga ämnen.

Svenska är det ämne där relationen mellan terminsbetyg och provbetyg, avseende nationellt prov, avviker som mest med 50 procents överensstämmelse både läsåret 2013/2014 och läsåret 2014/2015. Terminsbetygen ligger 50 procent respektive 35 procent högre jämfört med provbetyg i ämnet.

Trygghet och studiero

Av Skolinspektionens elevenkäter samt av intervjuer med elever och personal i samband med regelbunden tillsyn, framkommer att det råder bristande studiero i de flesta årskurser.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande vid vite	2016-09-15
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Föreläggande vid vite	2016-09-15
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande vid vite	2016-09-15
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande vid vite	2016-09-15
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande vid vite	2016-09-15

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det bedömningsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen besökte Byavångsskolan inom ramen för regelbunden tillsyn den 20-22 oktober 2015 och gjorde även ett kompletterande tillsynsbesök den 27-28 januari 2016. Skolinspektionens utredning visar att det finns brister inom flertalet bedömningsområden, som sammantaget allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Utredningen visar att bristerna förekommit under minst ett läsår. Under samma period har skolenheten haft flera rektorsbyten. Nuvarande rektor har varit rektor på skolan sedan augusti 2015. Rektorn har påbörjat ett kartläggnings- och analysarbete när det gäller skolans kunskapsresultat samt trygghet och studiero, men uppger att det är för tidigt i processen för att det ska vara möjligt att fatta beslut utifrån en analys av resultaten. Skolan har generellt sett låga kunskapsresultat, men pojkarnas resultat är generellt sett betydligt lägre än flickornas och i flera ämnen tenderar pojkarnas resultat att bli sämre över tid.

Vid såväl elev- som lärarintervjuer framkommer att skolan behöver arbeta mer aktivt med att förbättra studieron i flera årskurser, samt med att förtydliga ansvarsgränser och utveckla arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolan behöver vidare utveckla undervisningen så att det tydligt framgår hur undervisningen och de olika momenten i denna är kopplade till målen för utbildningen. För att eleverna ska kunna ta ansvar för sitt lärande, krävs att undervisningens mål och vad som bedöms blir tydligare för eleverna samt att eleverna löpande ges tillräcklig information om sin kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Skolan behöver vidare utveckla undervisningen så att den i högre grad utformas utifrån alla elevers behov och förutsättningar, för att i högre grad även tillgodose de elever som har goda förkunskaper och höga ambitioner. Det systematiska kvalitetsarbetet när det gäller resultatet av arbetet med trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling behöver utvecklas vid skolenheten. För att säkerställa att arbetet med trygghet och studiero samt att arbetet för att motverka kränkande behandling uppfyller författningarnas krav, behöver skolans resultat följas upp, utvärderas och analyseras även på detta område för att rektor ska kunna fatta adekvata beslut om förbättringsåtgärder.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Tomelilla kommun att vid vite av 400 000 kronor **senast den 15 september 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Tomelilla kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Tomelilla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. (3 kap. 3 § skollagen; 5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr 11, 1. Rättigheter och skyldigheter, 2.2 Kunskaper)
- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)
- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska se till att undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna.
- Huvudmannen ska se till att det i undervisningen tas hänsyn till varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.
- Huvudmannen ska se till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering till bedömning av brist

Aktivt lärarstöd

Av skolförordningen framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för eleverna att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. Av läroplanen framgår att skolan ska klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har.

Majoriteten av eleverna som intervjuas beskriver att det är få lärare som talar om lektioners upplägg och syfte kopplat till mål och kunskapskrav, i den löpande undervisningen under terminens gång. Även om elever i årskurserna 1-3 kan ge exempel på att några lärare börjat tala om undervisning i förhållande till mål och kunskapskrav, så beskriver flera elever i denna intervjugrupp att detta inte sker.

Eleverna i årskurserna 4-6 uppger att det finns flera ämnen där koppling till mål och kunskapskrav endast tydliggörs i samband med utvecklingssamtalen.

Vid intervjuerna beskriver lärarna olika synsätt när det gäller att tydliggöra kopplingen mellan undervisning, mål och kunskapskrav samt vad som förväntas av eleverna. Lärarna uppger att det senaste året präglats av rektorsbyten, vilket gjort att lärarnas fokus legat på att lösa "logistikproblem" snarare än på kunskapsresultat och hur mål och kunskapskrav tydliggörs för eleverna. Flera lärare beskriver tydliggörandet av mål och kunskapskrav, vilket enligt av rektorn inskickad dokumentation kallas "Måldialog" inom kommunen, som en svår balansgång, utifrån att elever som inte presterar så bra i skolan riskerar att ge upp när de får veta omfattningen av vad som förväntas. Med nuvarande rektorn har samtal om tydliggörandet av mål i undervisningen initierats och några av lärarna på skolan, framför allt i årskurserna F-3, beskriver hur arbetet med att implementera "Måldialog" påbörjats i några ämnen. Flera lärare på skolan säger dock att det saknas en "röd tråd" och långsiktighet i hur lärarna arbetar med att tydliggöra mål och kunskapskrav i ett F-6 perspektiv och hur detta arbete kan se ut i olika ämnen.

Rektorn säger vid intervjuerna att han tror att elevernas och lärarnas uppgifter stämmer. Rektorn beskriver att diskrepansen är större än vad han trodde avseende hur lärarna arbetar med att tydliggöra kopplingen mellan undervisning, mål och kunskapskrav. Rektorn säger också att han i vissa avseenden behöver styra och följa upp arbetet med "Måldialog" i högre grad, för att stödja lärarna i implementeringen.

Av Skolinspektionens personalenkät framgår att Byavångsskolan har lägre indexvärde jämfört med indexvärdet för samtliga medverkande skolor när det gäller "Information om utbildningens mål".

De klassrumsobservationer, som genomförts i samband med tillsynen, stödjer elevernas uppgifter om att det finns påtagliga variationer mellan ämnen och undervisande lärare avseende tydlig undervisningsstruktur, mål och syfte kopplat till kunskapskrav.

Skolinspektionens utredning visar att målen inte tydliggörs för eleverna i samtliga ämnen. Även om det finns exempel på hur enstaka lärare påbörjat arbetet med att tydliggöra målen i främst svenska och SO, så uppger dock flertalet elever och lärare att det finns flera ämnen där tydliggörande av mål inte förekommer inom ramen för den löpande undervisningen. Mot bakgrund av detta gör Skolinspektionen bedömningen att klargörande av målen inte sker i samtliga ämnen under terminens gång och att eleverna därför inte ges det aktiva lärarstöd som författningarna föreskriver.

Individanpassningar

Av skollagen framgår att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Av läroplanen framgår att läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Eleverna beskriver vid intervjuerna att lektionsuppgifterna i de flesta ämnen är utformade på samma sätt för alla elever. Eleverna ger vid intervjuerna som exempel på detta, att eftersom alla elever i klassen inte klarat multiplikationstabellerna, så måste hela klassen fortfarande träna på dem. Majoriteten av eleverna säger att de kan få lättare uppgifter om de upplever att ett ämne är svårt, men att eleverna oftast inte kan få svårare uppgifter om de är duktiga i ett ämne. Eleverna definierar de extrauppgifter som de kan få i enskilda ämnen som uppgifter som de kan arbeta självständigt med. Om en elev behärskar ett ämne väl och arbetar snabbt med lärarens uppgifter, säger eleverna att de i flera ämnen får rita, städa lådan eller får vänta in sina klasskamrater under så lång tid som en halv lektion.

Intervjuade lärare beskriver att de inom kollegiet tänker olika kring extrauppgifter och dess syfte. Några lärare säger att extrauppgifter finns utifrån att eleverna ska kunna välja fritt, efter att de har genomfört uppgifterna som var planerade för lektionen. Några lärare säger att det ibland finns extrauppgifter som ska vara en utmaning, men att lärarna själva inte är tillräckligt tydliga när det gäller att förklara varför eleven ska göra just den uppgiften. Flera lärare lämnar samma uppgifter som eleverna och beskriver extrauppgifter som självständigt arbete för eleverna när de är klara med lektionsuppgifterna. Lärarna säger att de inom kollegiet talat om vikten av att ha större kunskapsfokus i mötet med eleverna, men sedan har lärarna på skolan inte kommit längre. Flera rektorsbyten det senaste året uppges ha gjort att diskussionerna stannat vid just diskussioner. Lärarna uppger att det finns ett fokus på att eleverna ska nå betyget E, men att en medvetenhet kring hur lärarna i praktiken ska arbeta för att eleverna ska nå längre i sin kunskapsutveckling saknas.

Rektorn säger vid intervjuerna att arbetet med att utmana de elever som behärskar ämnen väl måste förbättras på skolan. Det finns, enligt rektorn, ett fokus kring att elever som har det svårt i skolan ska nå målen. Rektorn understryker dock vid intervjuerna att arbetet med att få alla elever att nå målen framöver måste bedrivas parallellt med att utveckla undervisningen så att den även ger de utmaningar som elever med större kapacitet är i behov av.

Skolinspektionens elevenkät visar att Byavångsskolan har lägre medelvärde jämfört med medelvärdet för samtliga medverkande skolenheter när det gäller bedömningsområdena "Stimulans", "Anpassning efter elevens behov" och "Utmaningar". Av Skolinspektionens personalenkät framgår att Byavångsskolan har lägre indexvärde jämfört med indexvärdet för samtliga medverkande skolor när det gäller "Stimulans och utmaningar" och "Anpassning efter elevens behov".

Vid de flesta klassrumsobservationer, som genomförts i samband med tillsynen, arbetade samtliga elever med samma uppgifter och material.

Skolinspektionens utredning visar att det finns elever som inte ges den stimulans som de behöver i sitt lärande för att kunna nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att skolans arbete med att se till att undervisningen tar hänsyn till varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande inte uppfyller författningarnas krav.

Elevinflytande

Av läroplanen framgår att läraren ska se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att inflytandet ökar med stigande ålder och mognad.

Intervjuade elever beskriver att det i hög utsträckning är lärarna som bestämmer över undervisningens innehåll, men i flera årskurser och ämnen även arbetssätt och arbetsformer. Majoriteten av de intervjuade eleverna ger exempel på elevinflytande som att få välja sittplatser, välja vad de vill göra när de är färdiga med arbetsuppgifter och i vilken ordning de vill göra uppgifterna som lärarna planerat för en lektion eller för några veckors tid. Eleverna säger att om de är intresserade och vill utveckla något inom ett givet arbetsområde så får de veta av lärarna att de kan ta reda på det hemma, på studiestödstiden eller om det blir tid över. Det finns dock elever i framför allt årskurs tre som kan ge tydliga exempel på hur lärarna ger eleverna möjlighet att påverka arbetssätt, arbetsformer och till viss del innehåll i undervisningen.

Intervjuade lärare uppger att de har olika syn på och strategier för att arbeta med elevinflytande. Några lärare i framför allt årskurserna F-3 säger att elevinflytande är något som blivit en något mer given del av undervisningen i och med det påbörjade arbetet med "måldialog", som nuvarande rektorn startade upp i augusti 2015. Flertalet lärare lämnar dock samma uppgifter som eleverna och beskriver elevinflytande, som en möjlighet för eleverna att välja i vilken ordning de vill göra uppgifter och komma med önskemål om vad de vill göra efter det att eleven gjort färdigt sina arbetsuppgifter.

Vid intervjuerna med rektorn beskriver han hur elevinflytande bör vara en del av "Måldialogprojektet". Rektorn säger att den beskrivning som flera elever och lärare ger av elevinflytande riskerar att ge eleverna fel signaler om undervisningens betydelse och vad inflytande innebär. Rektorn säger vidare att arbetet med att utveckla elevinflytande på skolan har startats upp och diskuterats mycket, men att han tror att det fortfarande ser olika ut i vilken mån det ges möjlighet till det i undervisningen.

Skolinspektionens elevenkät visar att Byavångsskolan har lägre medelvärde jämfört med medelvärdet för samtliga medverkande skolenheter när det gäller bedömningsområdet "Delaktighet och inflytande". Av Skolinspektionens personalenkät framgår att Byavångsskolan har lägre indexvärde jämfört med indexvärdet för samtliga medverkande skolor när det gäller "Elevinflytande".

Vid flertalet klassrumsobservationer, som genomförts i samband med tillsynen, förekom elevinflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll i mycket liten utsträckning.

Skolinspektionens utredning visar att elevinflytandet vid Byavångsskolan framför allt handlar om att eleverna ges möjlighet att välja sysselsättning i väntan på att klasskamraterna ska bli klara med arbetsuppgifter eller i vilken ordning arbetsuppgifter ska utföras. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att skolans arbete med att se till att eleverna ges reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll inte uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då Tomelilla kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Tomelilla kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har i tillsynen kunnat konstatera brister rörande aktivt lärarstöd, individanpassning och elevernas inflytande. Kunskapsresultaten vid Byavångsskolan är låga sedan flera år tillbaka och i flera fall sjunkande. Skolans underlåtenhet att ge eleverna aktivt lärarstöd, att individanpassa undervisningen samt att ge eleverna ett reellt inflytande i enlighet med skollagens krav försvårar elevers förutsättningar att nå målen för utbildningen. Enligt uppgifter från intervjuade lärare har de brister som beskrivs ovan förelegat i vart fall under ett års tid.

Mot denna bakgrund bedöms bristerna som allvarliga och föreläggandet ska därför förenas med vite.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Tomelilla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleven och elevens vårdnadshavare informeras om elevens utveckling. (3 kap. 4 § och 10 kap. 12 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.7 Bedömning och betyg)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska se till att varje elev fortlöpande informeras om sin utveckling.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att eleven och dess vårdnadshavare ska göras delaktiga i elevens utveckling genom att löpande informeras om elevens utveckling.

Vid elevintervjuerna framkommer att eleverna sällan får återkoppling på sin medverkan i undervisningen eller på de arbetsuppgifter som lämnas in. Eleverna beskriver att uppgifter oftast rättas men att de inte informeras om vilka kunskaper eller förmågor de visat, eller hur de fortsättningsvis kan arbeta och stödjas för att komma vidare i sin kunskapsutveckling. Vid elevintervjuerna säger eleverna också att det endast är ett fåtal lärare som i ett fåtal ämnen fortlöpande ger eleverna återkoppling på hur de ligger till i förhållande till kunskapskrav och hur de ska göra för att komma vidare i sin kunskapsutveckling. Majoriteten av eleverna beskriver att de "får känna efter själv" hur de ligger till eller får fråga mentorn. Men enligt eleverna vet inte mentorn hur eleverna ligger till i de ämnen som mentorn inte undervisar eleverna i och vet således inte heller vad som förväntas av eleverna för att de ska komma vidare i sin kunskapsutveckling. Det uppges innebära att eleverna inte får vet hur de ligger till i förhållande till kunskapskrav i fler ämnen, även om de frågar.

Intervjuade lärare beskriver att det främst är vid utvecklingssamtalen som de går igenom hur eleven ligger till i samtliga ämnen. Majoriteten av lärarna säger att de lägger ner så mycket arbete på att ge tydlig respons till de elever som inte uppnår kunskapskraven som minst ska uppnås, att det inte finns utrymme för att ge de elever som uppnår kunskapskraven den respons de behöver. Lärarna säger att de under de senaste åren saknat skolövergripande diskussioner där kollegiet tillsammans konkretiserat hur detta ska tillgodoses, men att det säkert kommer igång med nya rektorn. Några lärare beskriver att de genom arbetet med "Måldialog" börjat ge återkoppling till hela klassen efter arbetsområden, men att ge det till varje enskild elev finns det inte utrymme för, enligt lärarna.

Rektorn uppger sig tro att elevernas och lärarnas utsagor vad gäller arbetet med återkoppling stämmer. Rektorn beskriver att lärarna på skolan börjat arbeta med att utveckla gemensamma strategier kring hur de ska bli mer konkreta i klassrummet, så att eleverna fortlöpande vet hur de ligger till, vad som förväntas och krävs, men att detta arbete är något som just startats upp. Rektorn säger att det är sagt att alla elever ska få sådan återkoppling under både undervisning och utvecklingssamtal, men att det arbete som bedrivs på detta område fortfarande ser olika ut i olika klasser och ämnen.

Skolinspektionens utredning visar att eleverna inte informeras om sin utveckling under terminens gång i samtliga ämnen. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att skolans arbete med att ge fortlöpande information om elevernas utveckling inte uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om förelägandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Eftersom Tomelilla kommun inte uppfyller de krav som följer av gällande föreskrifter, föreligger skäl att förelägga Tomelilla kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har i tillsynen kunnat konstatera att eleverna inte informeras om sin utveckling under terminens gång i samtliga ämnen. Brister i arbetet med att ge eleverna sådan information leder till att elevernas möjligheter att nå målen för utbildningen försvåras. Enligt uppgifter från lärarna har denna brist förelegat under minst ett års tid. Mot denna bakgrund bedöms bristen som allvarlig och förelägandet ska därför förenas med vite.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Tomelilla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska se till att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.
- Huvudmannen ska säkerställa att personal som får kännedom om uppgivna kränkningar anmäler dessa till rektorn och att rektorn, när denne får sådan information, informerar huvudmannen om de uppgivna kränkningarna. Detta så att huvudmannen kan fullgöra sina skyldigheter att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden

Motivering till bedömning av brist

Studiero

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Vid intervjuerna med elever som genomfördes i oktober 2015 samt januari 2016 beskriver elever från flera klasser att de saknar studiero under flertalet lektioner. Eleverna säger att det påbörjats ett arbete på skolan för ökad studiero, men att det ännu inte lett till studiero i alla klasser. Eleverna säger att lärarna i några klasser börjat använda skyltar som visar när man får prata och inte, men de är eniga om att det är få elever som följer dessa anvisningar. Eleverna säger att anledningen till det är att lärarna aldrig visar skylten med grönt ljus, det vill säga att eleverna får prata, och att eleverna inte fått vara med och bestämma om hur det ska bli lugnare under lektionerna. Eleverna beskriver skolans implementering av strategier för att få en ökad studiero som att eleverna tvingas "tumma" på ett papper om att de accepterar strategin som presenteras och om de inte gör det kommer någon från skolan att ringa hem till deras föräldrar. Eleverna beskriver flertalet lektioner som pratiga och att elever kan skrika till varandra under lektionerna. Flera elever uppger att det finns klasskamrater som går runt och stör varandra i skolarbetet.

Vid intervjun med lärare och personal ur elevhälsan som genomfördes i januari 2016 uppges att studieron blivit bättre i några klasser medan det fortfarande är bristande studiero vid ett flertal lektioner i flera klasser. Lärarna beskriver vid intervjuerna i oktober 2015 och i januari 2016 att bristande studiero är något skolan haft problem med under minst ett års tid och är något som lärarna ännu inte är helt nöjda med, även om strategier för ökad studiero initierats i flera klasser.

Lärarna säger att de inte är samordnade när det gäller att tillförsäkra arbetsro. Ett par lärare anger att de strategier som initierats faktiskt påverkat studieron i positiv riktning. Flera lärare säger dock att den bristande studieron beror på för stora elevgrupper. Samtliga lärare är dock överens om att rektorn tillsammans med elever och personal inte analyserat varför det är bristande studiero på skolövergripande nivå. Någon lärare beskriver det som ett systemfel och att eleverna måste få vara delaktiga i arbetet med strategierna.

Rektorn säger vid intervjun i januari 2016 att han upplever att studieron blivit betydligt bättre, i förhållande till hur det var i samband med Skolinspektionens tillsyn hösten 2015, och beskriver strategier som initierats i olika årskurser. Rektorn säger dock att utfallet av dessa ser olika ut för olika årskurser och ämnen. Enligt rektorn, följs studieron upp inom ramen för respektive klass i slutet av varje vecka, då lärare och elever utvärderar veckan som gått.

I Skolinspektionens elevenkät framgår att när det gäller området "På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet" har skolan något lägre medelvärde jämfört med det för samtliga medverkande skolenheter. I Skolinspektionen personalenkät framgår också att skolan har lägre indexvärden när det gäller studiero, jämfört med samtliga medverkande skolenheter.

Skolinspektionens utredning visar att utbildningen inte utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Det framkommer visserligen att vissa åtgärder initierats för att komma till rätta med den bristande studieron, men då det av intervjuer med elever och lärare framgår att dessa ännu inte lett till sådan förbättring att det råder studiero på skolan som helhet gör Skolinspektionen bedömningen att skolans arbete inom detta område inte uppfyller författningarnas krav.

Målinriktat arbete mot kränkande behandling

I skollagen framgår att personal som får kännedom om uppgivna kränkningar ska anmäla dessa till rektorn och att rektorn, när denne får sådan information, ska informera huvudmannen om de uppgivna kränkningarna. När huvudmannen får information om uppgivna kränkningar ska huvudmannen skyndsamt utreda omständigheterna kring dessa och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Majoriteten av eleverna som intervjuats säger att det finns flera elever på skolan som kontinuerligt blir retade och ibland slagna och att dessa elever har blivit det under lång tid, i vissa fall under flera år. Eleverna säger att det finns vissa elever som inte blir respekterade på skolan.

Intervjuade lärare och rektor uppger att det finns ett fåtal elever på skolan som mobbar andra elever.

Intervjuade lärare och personal ur elevhälsan beskriver vid intervjun arbetsgången vid kränkande behandling. Lärare, som även representerar antimobbingteamet, beskriver arbetsgång avseende kränkande behandling och mobbning på olika sätt. Enligt lärarna ska kränkande behandling anmälas direkt till rektorn, men mobbningsärenden ska först utredas, vilket gör att det kan ta upp till två veckor innan anmälan kommer in till rektorn. Intervjuade lärare och personal ur elevhälsan säger att det sedan minst ett läsår tillbaka finns en osäkerhet vad gäller utredningsansvar mellan mentorn och den lärare som sett eller hört en kränkning, samt mellan mentorn och antimobbingteamet när det gäller att följa upp ett kränkingsärende. Lärarna beskriver vid intervjuerna i januari att det fortfarande råder stor osäkerhet kring var ansvarsgränserna går mellan mentorn och antimobbingteamet då ärenden ska följas upp. Lärarna säger att det finns en överenskommelse om att den som ser en händelse ska utreda och ta de kontakter som behövs, men flera mentorer säger att de vid flera tillfällen varit med om att lärare informerat dem, i egenskap av mentor, istället för att själva utreda händelser elever emellan. När mentorn talar med eleverna om händelsen visar det sig ofta att händelsen inte är utredd, vilket enligt intervjuade lärare, försenar utredningar och i värsta fall leder till att händelser inte utreds alls. Lärarna säger vidare att denna otydlighet avseende ansvarsgränser kan vara en av anledningarna till att kränkningarna inte upphör, eller till att rektorn kanske inte får information om att elever blir utsatta.

Rektorn säger att han sedan Skolinspektionens tillsynsbesök hösten 2015 varit tydlig med hur rutinen ska se ut vid kränkande behandling och mobbning samt hur ansvarsgränserna ska se ut mellan lärare som bevittnat händelsen, mentorn och antimobbingteamet. Rektorn säger att han också informerat om detta vid föräldramötena samt att antimobbingteamet presenterat sig i alla klasser. Men utifrån vad som framkommit vid Skolinspektionens intervjuer, säger rektorn att strukturen för att utreda och anmäla ärenden ännu inte landat hos alla. Rektorn uppger sig vara förvånad över att det trots att rutinerna gått igenom finns lärare på skolan som inte definierar mobbning som en form av kränkning och såldes inte anmäler detta direkt till honom. Rektor säger dock att strukturen för detta arbete är något som just startats upp. Rektor uppger att samtliga uppgivna kränkningar som han får kännedom om anmäls vidare till huvudmannen.

Av Skolinspektionens elevenkät för årskurs 5 och personalenkät framgår att skolan har ett lägre medelvärde/indexvärde när det gäller "Trygghet" och att "Förhindra kränkningar" jämfört med medelvärde och indexvärde för samtliga medverkande skolenheter.

Av lärarintervjuer framgår att inte alla uppgivna kränkningar anmäls till rektor. Även om rektor uppger att han informerat alla om hur anmälan av uppgivna kränkningar ska gå till gör Skolinspektionen, utifrån samstämmiga uppgifter från lärare om att detta fortfarande inte alltid görs, bedömningen att rektor inte får kännedom om samtliga uppgivna kränkningar på skolan. Huvudmannen får därmed inte heller information om samtliga fall av uppgivna kränkningar och kan därför inte uppfylla sina förpliktelser att skyndsamt utreda omständigheterna kring dessa och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolans arbete med att förhindra kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då Tomelilla kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Tomelilla kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har i tillsynen kunnat konstatera brister rörande studieron och skolans arbete för att motverka kränkande behandling. De brister gällande studieron samt de pågående kränkningar som, enligt rektor och samtliga intervjugrupper, förekommer på skolan leder till att elevers möjligheter att nå målen för utbildningen försvåras. Enligt uppgifter från intervjuade lärare har de brister som beskrivs ovan förelegat i vart fall under ett läsår. Mot denna bakgrund bedöms bristerna som allvarliga och föreläggandet ska därför förenas med vite.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Tomelilla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska se till att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att elevhälsan främst ska vara förebyggande och främjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Av den dokumentation som skickats in av rektorn inför Skolinspektionens tillsyn, framgår att det bedrivs ett arbete på skolan som kallas HASP som står för Hälsa, Arbetsmiljö, Självförtroende och Prestation. I HASP-planen beskrivs hur elevhälsan ska arbeta hälsofrämjande och förebyggande genom specifika lektionspass i årskurs 1, 5 och 7. Vid elevintervjuerna säger elever från flera klasser att de inte haft lektioner i HASP under årskurs 1 och 5. En del elever i framför allt årskurserna F-3 kan, vid intervjuerna som genomfördes i januari 2016, beskriva att de just haft HASP och Mr X lektioner. Mr X lektioner uppges vara lektioner där eleverna i en klass sätter upp mål för hur de vill ha det i klassen och deras gemensamma arbete för att uppnå målet belönas.

Beslut

2016-04-21

19 (28)

Dnr 43-2014:8594

Majoriteteten av de intervjuade eleverna beskriver dock att de främst träffar elevhälsan utifrån enskilda behov eller då de ska vägas och mätas.

Elevhälsans personal säger vid intervjuerna att tyngdpunkten i deras uppdrag fortfarande ligger på uttryckningar när det händer något samt insatser utifrån enskilda elevers behov och att det varit så under åtminstone två års tid. Personalen uppger att förtydligande av elevhälsans uppdrag och arbetsgång med jämna mellanrum har startats upp, men har stannat av i samband med flera rektorsbyten de senaste två åren. Vid intervjun framkommer att HASP och Mr X är ett sätt att arbeta förebyggande och främjande. Elevhälsans personal beskriver vidare att HASP är ett program som inte kommer alla klasser till del och de uppger även att detta inte bygger på en analys av vad just eleverna på Byavångsskolan är i behov av när det gäller förebyggande och hälsofrämjande arbete. Personalen uppger att de har så många elevärenden att de inte hinner komma till det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Lärarna uppger i intervjuerna att elevhälsan främst arbetar med insatser utifrån behov som signalerats kring enskilda elever eller grupper. Några lärare lyfter dock HASP som exempel på förebyggande och främjande arbete i årskurs 1 och 5, som uppges ha kommit igång mer strukturerat sedan nuvarande rektorn tillträdde.

Rektorn säger att elevhälsan fortfarande arbetar främst på individnivå och med akuta ärenden och att elevhälsans förebyggande och främjande arbete behöver utvecklas på skolan. Rektorn beskriver att det finns en plan för hur det ska se ut framåt, men att alla personer inte är på plats för att kunna påbörja det arbetet i dagsläget.

Av Skolinspektionens Elevenkät för årskurs 5 samt Personalenkät framgår att skolenhetens medelvärde/indexvärde, när det gäller elevhälsa, ligger betydligt lägre jämfört med det medelvärde/ indexvärde för samtliga medverkande skolenheter.

Skolinspektionens utredning visar att elevhälsan initierat ett förebyggande och hälsofrämjande arbete genom HASP och Mr X. Trots dessa åtgärder uppger rektorn, elever, lärarna och elevhälsans personal att elevhälsan alltjämt inte bedriver ett förebyggande och hälsofrämjande arbete i enlighet med skollagens krav. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att elevhälsans arbete inte fullt ut uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då Tomelilla kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Tomelilla kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har i tillsynen kunnat konstatera att elevhälsoteamet på Byavångsskolan inte bedriver ett fullgott förebyggande och hälsofrämjande arbete, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete försvårar elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen. Enligt uppgift från företrädare för elevhälsan har det förebyggande och hälsofrämjande arbetet varit bristfälligt under minst två års tid. Mot denna bakgrund bedöms bristen som allvarlig och föreläggandet ska därför förenas med vite.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Tomelilla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska se till att rektorn följer upp skolenhetens resultat, vari ingår trygghet och studiero, och dokumenterar uppföljningen.
- Huvudmannen ska se till att rektorn utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen fattar beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder och att analysen och åtgärderna dokumenteras.
- Huvudmannen ska se till att rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och att åtgärderna genomförs, samt att planering och åtgärder dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen är det rektors ansvar att se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå. Det systematiska kvalitetsarbetet ska bestå av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. I detta uppdrag ingår att rektorn följer upp skolenhetens resultat, såsom elevernas kunskapsresultat och trygghet och studiero. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen. Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Rektor ska sedan planera för hur dessa utvecklingsåtgärder ska förverkligas och se till att de blir genomförda. Uppföljningen, analys av förbättringsområden samt beslut om och planeringen för genomförande av utvecklingsåtgärder ska dokumenteras.

Beslut

2016-04-21

22 (28)

Dnr 43-2014:8594

Vid intervjuerna med lärare och elevhälsans personal säger de att skolenhetens kunskapsresultat från och med hösten 2015 börjat följas upp. Enligt lärarna och elevhälsan följs dock trygghet och studiero inte upp på skolnivå, utan på klass- eller individnivå. Enligt elevhälsans personal följs inte heller arbetet med trygghet och studiero upp på skolövergripande nivå och hur tryggheten och studieron kan utvecklas på skolan uppges inte utvärderas inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Lärarna och elevhälsans personal uppger samstämmt att även om det finns underlag för analys när det gäller kunskapsresultat, så finns det ännu ingen analys kring varför kunskapsresultaten ser ut som de gör. Enligt såväl lärare som elevhälsans personal behöver arbetet med skolans kompensatoriska uppdrag utvecklas i ett F-6 perspektiv, utifrån en sådan uppföljning och analys. Lärarna och elevhälsans personal säger att det inte förekommit skolövergripande analyser av vare sig kunskapsresultat eller trygghet och studiero under de senaste två åren på grund av rektorsbyten, men att det säkert kommer att komma igång med nuvarande rektorn. Lärarna och elevhälsans personal säger att nuvarande rektorn fattat beslut om en lässatsning i samtliga årskurser, men några beslut utifrån en analys av skolans kunskapsresultat har, enligt lärare och elevhälsans personal, ännu inte fattats.

Vid rektorsintervjuerna uppger rektorn att han påbörjat arbetet med att följa upp kunskapsresultaten och att resultat efter hand matas in i det kommunövergripande system som används för resultatuppföljning. Rektorn säger att detta är i uppstart och att rektorn tillsammans med personalen behöver göra en gemensam analys av skolans samlade resultat, men att analysarbetet ännu inte påbörjats. Rektorn säger att åtgärder måste sättas in även om inte analysen är klar och därför har han fattat beslut om lässatsningen och att lärarna ska träffas för analysmöten utifrån diagnosmaterial. Rektorn är tydlig med att detta arbete är något som just påbörjats vid Byavångsskolan. När det gäller skolans kompensatoriska uppdrag säger rektorn att skolan behöver hitta former för att utvärdera både undervisning och elevhälsans arbete, men former för det har ännu inte utarbetats. Rektorn beskriver att det finns en svårighet att gå från individnivå till ett tänk och arbete på grupp- och kanske skolnivå när det gäller elevhälsans arbete. Rektorn beskriver hur trygghet och studiero följts upp på både individnivå och klassnivå. Resultatuppföljningarna dokumenteras, enligt rektorn, i det kommunövergripande systemet, men då en analys ännu inte påbörjats finns en sådan inte heller dokumenterad.

Skolinspektionens utredning visar att utifrån de fem månader som rektorn haft sin befattning på Byavångsskolan så har uppföljningsarbetet påbörjats avseende skolenhetens kunskapsresultat.

Rektorn, lärarna och elevhälsans personal beskriver samstämmigt vid intervjuerna att det fortfarande saknas en analys av förbättringsområden utifrån en fullständig uppföljning av kunskapsresultaten och därmed beslut om förbättringsåtgärder utifrån en sådan analys. Rektorn, intervjuade lärare och elevhälsans personal uppger vidare att trygghet och studiero följs upp och utvärderas på individ- och klassnivå, men att det saknas en skolövergripande uppföljning, analys och till en sådan kopplade åtgärder avseende trygghet och studiero.

I de delar som uppföljning, analys och beslut om åtgärder ännu inte gjorts saknas därmed också föreskriven dokumentation. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att skolans systematiska kvalitetsarbete inte uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då Tomelilla kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Tomelilla kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Brister i kvalitetsarbetet, vars inriktning ska vara att de nationella målen uppfylls, leder till att elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen försvåras. Eftersom skolan har låga kunskapsresultat och brister konstaterats inom flertalet bedömningsområden är det enligt Skolinspektionen särskilt viktigt att det systematiska kvalitetsarbetet fungerar på avsett sätt. Utredningen visar att bristerna inom detta område förelegat under en längre period, åtminstone under innevarande och föregående läsår.

Mot denna bakgrund bedöms bristerna som allvarliga och föreläggandet ska därför förenas med vite.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avögöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

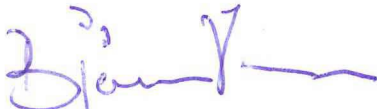
Beslut

2016-04-21

25 (28)

Dnr 43-2014:8594

På Skolinspektionens vägnar

Björn Persson
Avdelningschef

Linda Abrahamsson
Föredragande/ Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Byavångsskolan

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Byavångsskolan

Byavångsskolan är en profilskola som ligger i centralorten Tomelilla. Utbildningen omfattar förskoleklass, fritidshem och grundskola årskurs 1-6. Skolan leds av en rektor som också är tillförordnad rektor för Byavångsskolans grundsärskola, Junibacken, som omfattar årskurs 1-6. Rektor tillträdde sin tjänst vid Byavångsskolan i augusti 2015. Verksamheten bedrivs i två byggnader. I Röda huset finns årskurserna F-1 samt fritidshemmet. I Blå huset finns årskurserna 2-6 samt Junibacken. I slutet av årskurs 3 väljer eleverna mellan profilämnena bild/skapande, idrott/rörelse/hälsa, musik/drama och vetenskap. Undervisningen i profilämnena genomförs vid två tillfällen per vecka, cirka 120 minuter, utöver den ordinarie undervisningen. Skolan har vid tillfället för Skolinspektionens besök 170 elever i grundskolan och 39 elever i förskoleklass. Eleverna vid Byavångsskolan fortsätter vanligtvis sin skolgång på Kastanjeskolan från årskurs 7.

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.